

EVROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument zasedanja

4. 4. 2011

B7-0241/2011

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavah Sveta in Komisije

v skladu s členom 110(2) poslovnika

o izkušnjah glede jedrske varnosti, ki jih je Evropa pridobila iz jedrske nesreče na Japonskem

Lena Ek, Fiona Hall
v imenu skupine ALDE

RE\863407SL.doc

PE459.778v01-00

SL

Združena v raznolikosti

SL

B7-0241/2011

Resolucija Evropskega parlamenta o izkušnjah glede jedrske varnosti, ki jih je Evropa pridobila iz jedrske nesreče na Japonskem

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti člena 194,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. maja 2007 o oceni Euratoma – 50 let evropske jedrske politike,
 - ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 24. marca 2011 o razmerah na Japonskem in resolucije z dne 7. oktobra 1999 o jedrski nesreči na Japonskem (Tokaimura),
 - ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij ob 10. in 15. obletnici jedrske nesreče v Černobilu,
 - ob upoštevanju uničujočega potresa in cunamija, ki sta Japonsko in pacifiško regijo nazadnje prizadela 11. marca in povzročila smrt ali izginotje več tisoč oseb ter precejšnjo gmotno škodo,
 - ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 6. julija 2010 o regiji Baltskega morja, zlasti odstavka 38,
 - ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 15. decembra 2010 o pregledu akcijskega načrta o energetske učinkovitosti,
 - ob upoštevanju člena 110(2) svojega poslovnika,
- A. ker ta jedrska nesreča, enako kot prejšnje podobne nesreče na Japonskem in drugod po svetu, bolj kot kdaj koli prej opozarja na potrebo po pregledu pristopa k jedrski varnosti v Evropski uniji in po svetu,
- B. ker bomo 26. aprila 2011 obeležili 25. obletnico jedrske katastrofe v Černobilu, katere posledice je mogoče čutiti še danes,
- C. ker Pogodba Euratom velja že več kot 50 let in v tem obdobju ni bila bistveno spremenjena,
- D. ker je Mednarodna agencija za atomsko energijo (IAEA) konec leta 2008 opozorila, da so varnostni predpisi za jedrske elektrarne na Japonskem zastarali in da bi utegnil potres, ki bi presegel stopnjo 7.0 po Richterjevi lestvici, povzročiti resne težave,
- E. ker direktiva o jedrski varnosti ponuja le omejen okvir za ukrepanje EU na tem področju,

- F. ker razvoj novih jedrskih projektov v Belorusiji in Rusiji (regija Kaliningrada) vzbujajo precejšnje pomisleke glede standardov jedrske varnosti in skladnosti z ustreznimi zavezami v okviru mednarodnih konvencij (na primer konvencij iz Espooja in Aarhusa); ker ti pomisleki niso relevantni le za države članice, ki neposredno mejijo na Belorusijo in regijo Kaliningrada, temveč tudi za širšo Evropo, je pomembno, da EU, vključno z ustreznimi akterji v Evropski komisiji, deluje združeno v skladu z načelom solidarnosti,
- G. ker je v resoluciji Evropskega parlamenta z dne 6. julija 2010 o regiji Baltskega morja in vlogi makroregij v prihodnji kohezijski politiki navedeno, da bi morale države EU z ozirom na načrtovano širjenje jedrske energije v regiji Baltskega morja upoštevati najstrožje varnostne in okoljske standarde, Evropska komisija pa bi morala spremljati in nadzorovati, ali enak pristop in mednarodne konvencije uporabljajo tudi sosednje države, zlasti tiste, ki nameravajo zgraditi jedrske elektrarne v bližini meja EU,
1. izraža solidarnost z žrtvami naravne katastrofe in jedrske nesreče, ki je sledila, občuduje osebe, ki tvegajo lastno življenje, da bi preprečile jedrsko katastrofo, ter pozdravlja mobilizacijo, pogum in odločenost Japoncev in oblasti med odzivom na katastrofo; poziva Unijo in države članice, naj Japonski in regijam, ki jih je prizadela katastrofa, še naprej zagotavljajo vso potrebno humanitarno, tehnično in finančno pomoč ter podporo;
 2. poziva japonske organe in lastnika jedrske elektrarne, podjetje Tepco, naj delujejo pregledno in redno posredujejo informacije o razvoju dogodkov v Fukušimi, zlasti v zvezi s stopnjo radioaktivnosti znotraj in zunaj območja izključenosti;
 3. pozdravlja izvedbeno uredbo Komisije (EU) št. 297/2011 z dne 25. marca 2011 o uvedbi posebnih pogojev za uvoz krme in živil, ki izvirajo iz Japonske ali so od tam poslani, po nesreči v jedrski elektrarni Fukušima, vendar morajo biti podlaga za določanje najvišje ravni radionuklidov joda in cezija namesto uredbe Sveta (Euratom) št. 3954/87 z dne 22. decembra 1987 uredba Sveta št. 733/2008 z dne 15. julija 2008, uredba Komisije (Euratom) št. 944/89 z dne 12. aprila 1989 in uredba Komisije (Euratom) št. 770/90 z dne 29. marca 1990; in res bi bilo primerno za preprečevanje tveganja za človekovo zdravje uporabiti najnižjo stopnjo cezija iz uredbe št. 733/2008, ki podaja strožje in novejša zaščitne normative;
 4. meni, da mora Evropska unija ponovno celovito oceniti pristop k jedrski varnosti, pri tem pa upoštevati, da bo jedrska energija še vrsto let del mešanice energetskega virov v številnih državah članicah in da so načrtovani oziroma se že gradijo novi reaktorji; medtem poziva države članice, naj uvedejo moratorij na razvoj in začetek obratovanja novih jedrskih reaktorjev, vsaj v obdobju izvajanja in ocenjevanja testov izrednih situacij;
 5. če želimo zagotoviti verodostojnost testov izrednih situacij, morajo biti obvezni ter temeljiti na skupnih in preglednih merilih Skupnosti, se izvajati pod nadzorom Skupnosti in pod mentorstvom neodvisnih strokovnjakov, njihovi rezultati pa morajo biti objavljeni;
 6. ti testi bi morali zajemati:
 - jedrske elektrarne in objekte za skladiščenje jedrskih odpadkov,
 - pregled splošne „kulture jedrske varnosti“ (npr. razširitev varnostnega območja, letna

- poročila o varnosti in obveščanje javnosti),
- tveganje zaradi človeških dejanj (npr. teroristični napadi in letalske nesreče),
 - učinke izrednih naravnih dogodkov (potresi, poplave, suša ali druga tveganja v posameznih regijah); vključno s prilagoditvijo na podnebne spremembe, da bi upoštevali pogostejše in resnejše izredne vremenske razmere,
 - splošne učinke večjih in morda nepovezanih nesreč, na primer prekinitev oskrbe z električno energijo ali vodo, prekinitev telekomunikacij, izguba fizičnega dostopa do objekta, pomanjkanje delovne sile in zanesljivost nadomestnih naprav,
 - varnost poti za preskrbo z gorivom,
 - pripravljenost odzvati se na kombinacijo navedenih dogodkov v morebitnem zapletenem in večplastnem scenariju nesreče;
7. zahteva, da se na ravni EU oblikuje seznam jedrskih elektrarn, ki so zaradi zemljepisne lege (npr. izgradnje na potresnem območju) same po sebi nevarnejše in ki bi jih bilo treba hitro pregledati in vsaj izboljšati njihovo strukturno zasnovo ali pa v doglednem roku zapreti;
 8. vztraja pri tem, da je treba v primeru negativnega izida testa izrednih situacij nemudoma zapreti ustrezno jedrsko elektrarno;
 9. poziva Komisijo, naj celovito pregleda zakonodajo EU na področju jedrske varnosti in do konca leta 2011 pripravi zakonodajni predlog, ki bi na raven EU prenesel temeljna varnostna načela Mednarodne agencije za atomsko energijo ter po potrebi natančneje opredelil ali zaostril zahteve, preveri pa naj tudi obvezni mehanizem za redni pregled izvajanja varnostnih standardov v državah članicah, ki bi ga opravljali države članice med seboj in neodvisni odbor jedrskih strokovnjakov pod vodstvom Komisije;
 10. meni, da je jedrska varnost problematika, ki zadeva celotno Evropsko unijo, zato načelo subsidiarnosti velja le delno; zato zahteva pregled Pogodbe Euratom, da bi okrepili pristojnosti EU na tem področju, v okviru rednega zakonodajnega postopka vključili Evropski parlament, s čimer bi povečali preglednost, ter posodobili pogodbo glede na cilje skupne energetske politike, opredeljene v Lizbonski pogodbi;
 11. poudarja, da mora EU razviti strategijo, ki bi presegala meje EU in vsebovala dosledne ukrepe na najvišji politični ravni, z njo pa bi zagotovili jedrsko varnost in zaščito, opredelili jedrsko energijo kot prehodno tehnologijo ter se v okviru G8 in G20 zavzemali za svetovno prepoved jedrskih elektrarn na potresnih območjih, ki bi jo uresničili z zavezujočo konvencijo ZN;
 12. poziva Komisijo in države članice, naj pokažejo aktivno zanimanje in sprejmejo skupno odgovornost za krepitev mednarodnih standardov jedrske varnosti ter s pomočjo Mednarodne agencije za atomsko energijo, konvencijo iz Espooja ter drugih ustreznih mednarodnih organizacij in konvencij zagotovijo pravilno izvajanje v tretjih državah, prav tako pa naj same izvajajo teste izrednih situacij; poziva Komisijo, naj do junija 2011

pripravi vključujoč akcijski načrt s konkretnimi koraki za njegovo uresničitev; poziva Komisijo, naj v sodelovanju z Mednarodno agencijo za atomsko energijo konstruktivno pritisne na Belorusijo in Rusijo, da bi spoštovali mednarodne varnostne standarde in sodelovali z mednarodnimi strokovnjaki v vseh fazah priprave, izgradnje in obratovanja jedrskih elektrarn (g. Donskis);

13. zahteva, da Evropska unija proaktivno sodeluje pri izboljšanju pogodb o jedrski varnosti in institucionalni pripravi na mednarodni ravni, in sicer tako da okrepi Mednarodno agencijo za atomsko energijo z dodatnimi sredstvi, zlasti za njene programe jedrske varnosti in zaščite, določi obvezne medsebojne preglede, še posebej za novince, in začne pogojevati izgradnjo novih reaktorjev s sprejetjem rednih medsebojnih pregledov;
14. poziva Komisijo, naj izvede študijo o skupnih ekonomskih vidikih gradnje jedrskih elektrarn, njihovem obratovanju in odstranitvi iz uporabe v Evropi, vključno z vidiki v zvezi z ukrepanjem države v primeru nesreče/nujnih primerov, vidiki zavarovanja ter vidiki državne pomoči in konkurence v okviru enotnega evropskega energetskega trga;
15. v zvezi s tem opozarja na večjo pomembnost energetske učinkovitosti in energetskih prihrankov ter na potrebo po oblikovanju ustreznega zakonodajnega okvira in potrebni podpori naložbam v obnovljive in trajnostne vire energije, shranjevanje energije in vseevropsko električno omrežje; da bi kolikor mogoče zmanjšali tveganje za prekinitev napajanja, je bistveno imeti posodobljeno pametno električno omrežje, ki omogoča vnos iz decentraliziranih obratov za proizvodnjo električne energije;
16. zlasti poudarja, da se je med nedavnimi mednarodnimi dogodki izkazalo, da je izpolnitev cilja glede 20-odstotne energetske učinkovitosti do leta 2020 pomembnejša kot kdaj koli prej, tudi z ozirom na zmanjšanje emisij CO₂; zahteva, da se cilj 20 % kolikor hitro mogoče prenese v cilje držav članic in da ti cilji postanejo pravno zavezujoči, državam članicam pa se prepusti svoboda odločitve, kako jih doseči; poudarja, da so za akterje v gospodarstvu izjemno pomembni tudi dolgoročni cilji glede energetske učinkovitosti in obnovljivih virov energije, in zahteva, da se v načrt 2050 vključijo ambiciozni cilji na teh področjih, tako do leta 2030 kot do leta 2050;
17. meni, da bi morala biti energetska strategija EU povezana s strategijo severnoafriških držav, saj uspešna gibanja za svobodo v teh državah ustvarjajo pogoje za nadaljnji gospodarski razvoj, vključno z naložbami na področju sončne energije, ki bi z ustrezno infrastrukturo Evropski zagotavljala trajnostno energijo;
18. naroča svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji ter japonskim oblastem.